

brezsramne erotične samoanalize in izpovedi, ki so na robu tragičnega sposobne premagati skušnjave sentimentalne patetike. Ta "avtobiografski maestral" v isti sapi spremljajo izostreni umetnostni esejizmi, digresije v metafikcijo, satirične klofute, krepke halucinacije, mitski, tragiški in travestirani fragmenti iz antike, blakeovske vizije, vrsta aluzij iz Osojnikovih osebnih zgodb ter iz medijev, svetovnih knjižnic in galerij. Temeljne prvine romantične digresivne lirske pesnitve se torej aktualizirajo skozi filtre, ki sta jih moderni tradiciji nastavila že Apollinaire in Eliot. Pesnikova misel se iztirja že znotraj stavka, še bolj anarhično pa na stičiščih med njimi, kjer včasih potone v molku ali pobegne v tuje jezike in nestandardne govorice. Ritem pa zato ni nasekan, konfuzen, ampak s ponovitvami, variacijami, preskoki in kopičenji izžareva magijo živega govornega toka, nagovarjanja. Čeprav pesnitve spominjajo na površinsko kombinatoriko besedilnih blokov in datotečnih izpisov, te prevzemajo z evokacijo individualne, neponovljive osebne prezenca in s fabulatorskim suspensom, ki sili brati do konca. Za knjigama Vojka Gorjana in Jureta Detele nas je obveljala z ženita še ena doslej marginalizirana poetika generacije "50". (Marko Juvan)

Renata Salecl: ZAKAJ UBOGAMO OBLAST? Nadzorovanje, ideologija in ideološke fantazme. Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993. "Daj mi bonbon, ali pa te bom zatožil mami," pravi otrok bratu in s tem nevede izvaja represijo oziroma eno od oblik "social control" (J. P. Gibbs) ali družbenega nadzorovanja. Še dlje je šel T. Eagleton, ki se je vprašal, kako je sploh mogoče, da se neka vladajoča sila obdrži na oblasti brez uporabe represivnega aparata. Odgovor je kajpak našel pri ljudeh, ki so tako zelo siti vsakdanjih tegob, da se jim s politiko niti ne da ukvarjati. Jasno; gre za "negativno družbeno nadzorovanje". Pravzaprav je za večino sodobnih definicij družbenega nadzorovanja značilno (govorimo seveda o razvitih demokracijah!), da ga dojemajo kot silo, vpliv oblasti, ki je ločen od ideologije. Z drugimi besedami, vprašanje razmerja med ideologijo in nadzorovanjem, med ideološkim in nadzorovanim, temelji na preprostih mehanizmih identifikacije; ljudje se oblasti brezpogojno podredijo in to sprejemajo kot svobodno izbiro. Tako razmerje, tak odnos oziroma popkovnico med ideologijo in nadzorovanjem, je v knjigi *Zakaj ubogamo oblast?* (ne da bi to sploh bodisi vedeli bodisi hoteli – bi lahko dodali) Renata Salecl opredelila s pomočjo koncepta fantazme, kot ga razume lacanovska psihoanaliza. Da je zajela tudi nove oblike ideološkega nadzorovanja, s katerimi se srečujejo postsocialistične države, najbrž ni treba posebej poudarjati. (Tadej Čater)

Walter Scott: IVANHOE. Založba Mihelač, Ljubljana 1992. Roman *Ivanhoe* sega zelo globoko v zgodovino britanskih dežel; v dvanaesto stoletje, to je v čas, ko so v Angliji živeli zavojevalski Normani in podložni Sasi še kot dva različna naroda. Scott opisuje zgodbo, ki predstavlja delček zgodovine njunih medsebojnih odnosov. Realističnost te proze je bila za Scottov čas nekaj povsem novega; polna je opisov krajine, gradov in najrazličnejših posebnosti od oblačenja do ljudskih šeg, tako da z nevsiljivo